

บทสวดมนต์

เจริญสติ วิปัสณากรรมมัฏฐาน

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

บทสวดมนต์

วันวิสาขบูชา

วันวิสาขบูชา เป็นวันที่สมเด็จพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพานซึ่งเกิดขึ้นในวันและเดือนเดียวกัน คือในวันเพ็ญ (ขึ้น ๑๕ ค่ำ) เดือนหกหรือเดือนเวสาขะพระจันทร์ เสวยวิสาขฤกษ์เหตุการณ์ดังกล่าวนี้ได้เกิดขึ้นเมื่อกว่า สองพันห้าร้อยปีมาแล้วในห้วงระยะเวลาที่ต่างกันคือ

ครั้งแรก เมื่อพระพุทธเจ้าประสูติเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ โอรสพระเจ้าสุทโธทนะและพระนางสิริมหามายาแห่งกรุงกบิลพัสดุ์ โดยประสูติที่ป่าลุมพินีวัน ณ เขตแดนรอยต่อระหว่างกรุงกบิลพัสดุ์ ของฝ่ายพระราชบิดากับกรุงเทวทหะของฝ่าย พระราชมารดา

ครั้งที่สอง เกิดเมื่อเจ้าชายสิทธัตถะ ออกทรงผนวชได้ ๖ ปี พระชนมายุ ๓๕ พรรษา ได้ตรัสรู้พระอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณ เป็น อรหันตพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ณ ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา ประเทศ มครปัจจุบันคือที่ตั้งพุทธคยา

บทสวดมนต์

ครั้งที่สาม เกิดเมื่อพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า เสด็จดับ
ขันธ ประนิพพาน เมื่อพระชนมายุ ๘๐ พรรษา ณ เมืองกุสินารา

เหตุการณ์สำคัญทั้งสามประการนี้ เกิดขึ้นในวันและเดือน
เดียวกัน ทางจันทรคติ ซึ่งนับวันขึ้นแรม ตามวิถีการโคจรของดวง
จันทร์ เป็นหลักในการกำหนดวัน เดือนและปีซึ่งยังคงใช้กันมาอยู่
จนถึงทุกวันนี้ ควบคู่กันไปกับการกำหนดวัน เดือน และปีทางสุริ
ยคติ ซึ่งเป็นไปตามวิถีการโคจรของดวงอาทิตย์ นับเป็นเรื่อง
อัศจรรย์ซึ่งยังไม่เคยมีการประจวบกันเช่นนี้แก่ผู้หนึ่งผู้ใด และ
เหตุการณ์หนึ่งเหตุการณ์ใดมาก่อนจนตราบเท่าปัจจุบันแต่ความ
อัศจรรย์ดังกล่าว ก็ยังไม่เทียบเท่ากับการอุบัติของพระอรหันต
สัมมาสัมพุทธเจ้าขึ้นมาในโลก และได้ทรงประดิษฐาน
พระพุทธศาสนาเพื่ออนุเคราะห์ให้โลกให้เกิดประโยชน์สุขแก่มนุษยชาติ
และสัตว์โลกทั้งมวลวันวิสาขบูชาจึงนับว่าเป็นวันสำคัญสูงสุดใน
พระพุทธศาสนา เป็นวันที่ก่อให้เกิดพระพุทธเจ้า ผู้ตรัสรู้พระธรรม
และนำมาสั่งสอนแก่สรรพสัตว์ และพระสงฆ์สาวกผู้สืบพระศาสนา
ต่อมาจนถึงปัจจุบัน

บทสวดมนต์

ในวันนี้พุทธศาสนิกชนต่างพากันน้อมระลึกถึงพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์ ด้วยการไปชุมนุมตามพระอารามต่าง ๆ เพื่อกระทำการบูชาบูชาปุษนียวัตถุอัน ได้แก่ พระธาตุเจดีย์หรือพระพุทธ ปฐมมา ที่เป็นพระประธานในพระอุโบสถอย่างใดอย่างหนึ่ง ด้วย เครื่องบูชาไม้ดอกไม้ ธูปเทียน เป็นต้น เริ่มด้วยการสรรเสริญคุณ พระรัตนตรัย ด้วยบทสวดมนตร์ตามลำดับดังนี้คือ

บทสรรเสริญ พระพุทธคุณ ด้วยบท

" อิติปิโสภควา อรหังสัมมาสัมพุทธโร...พุทธโรภควาติ "

บทสรรเสริญ พระธรรมคุณ ด้วยบท

" สวากขาโต ภควตาธัมโม...วิญญูหิติ "

บทสรรเสริญ พระสังฆคุณ ด้วยบท

" สุปฏิปันโน ภควโตสาวกสังโฆ...โลกัสสาติ "

บทสวดมนต์

จากนั้นก็จะทำ ประทักษิณ หรือที่เรียกว่า เวียนเทียน รอบพระธาตุเจดีย์ หรือพระพุทธรูปปฏิมาในพระอุโบสถ ด้วยการเดินเวียนขวาสามรอบ รอบแรกจะสวดบทสรรเสริญ พระพุทธคุณ รอบที่สองจะสวดบทสรรเสริญพระธรรมคุณ และรอบที่สามสวดบทสรรเสริญพระสังฆคุณ เมื่อครบ ๓ รอบแล้ว จึงนำดอกไม้ รูป เทียน ไปบูชาพระธาตุเจดีย์ หรือพระพุทธรูป ในพระอุโบสถ ณ ที่บูชาอันควรเป็นอันเสร็จพิธีเวียนเทียนจากนั้นก็จะมี การแสดงพระธรรมเทศนาใน พระอุโบสถ ซึ่งปกติจะมีเทศน์ ปฐมสมโพธิ ซึ่งเป็นเรื่องพระพุทธประวัติตั้งแต่ประสูติ ตรัสรู้ และ ปรีนิพพาน พิธีเริ่มตั้งแต่ประชุมฟังพระทำวัตรสวดมนต์แล้ว จึงฟังเทศน์ซึ่งจะมีไปตลอดรุ่ง วันวิสาขบูชาจึงเป็นวันที่พุทธศาสนิกชน ได้บำเพ็ญประโยชน์ตน และสืบต่อพระพุทธศาสนา ให้ดำรงคงอยู่อย่างถูกต้องตรงทาง เพื่อประโยชน์สุขของตนและ ของผู้อื่นตลอดช่วงกาลนานที่เราเรียกว่าวันวิสาขบูชา นั้น เพราะเป็น วันตรงกับวันเพ็ญ (วันกลางเดือนพระจันทร์เต็มดวง) เดือนวิสาขบูชาซึ่งตรงกับเดือน ๖ ของไทย วันกลางเดือน ๖ เป็น

บทสวดมนต์

วันที่พระจันทร์เสวยวิสาขฤกษ์ถ้าเป็นปี ที่มีอธิกมาส คือมีเดือน ๘ สองหน ก็เลื่อนไปเป็นวันเพ็ญ (วันกลางเดือน) เดือน ๗

วันวิสาขบูชาเป็นวันที่พุทธศาสนิกชนทั้งหลายถือเอาความอัศจรรย์ ๓ ประการที่เกิดขึ้นในวาระ เดียวกัน แต่ละประการได้เกิดขึ้นในโอกาสต่างกัน เป็นหลักการใหญ่เมื่อวันเช่นนี้เวียนมาถึงรอบปีพุทธศาสนิกชนจึงประกอบพิธีสักการะบูชาเป็นการยิ่งใหญ่ ความอัศจรรย์ทั้ง ๓ ประการที่เกิดใน วันวิสาขบูชา ได้แก่

๑. เป็นวันที่พระพุทธเจ้าประสูติ พระพุทธเจ้าพระมหาบุรุษของโลก ทรงเป็นเอกอัครบุรุษประสูติมาในโลกเพื่อบำเพ็ญประโยชน์สุขและเกื้อกูลแก่ปวงชนเป็นจำนวนมาก พระพุทธเจ้าประสูติมาเป็นแสงสว่างเป็นดวงประทีปของโลก ในทางเผยแผ่ สัจธรรมเพื่อความสงบร่มเย็นของชาวโลก พระพุทธเจ้าประสูติขึ้นมาเพื่ออนุเคราะห์ชาวโลกเพื่อบำเพ็ญประโยชน์เกื้อกูลและความสุขสงบของเทวดาและมนุษย์ทั่วไป อันมีประวัติว่า

เมื่อพระนางสิริมหามายา พระมเหสีของพระเจ้าสุทโธทนะ แห่งกรุงกบิลพัสดุ์ ทรงพระครรภ์แก่จวนจะประสูติ พระนางได้รับพระบรมราชานุญาต จากพระสวามี ให้แปรพระราชฐาน

บทสวดมนต์

ไปประทับ ณ กรุงเทวทหะ ซึ่งเป็นพระนครเดิมของพระนาง เพื่อประสูติในตระกูลของพระนางตามประเพณีนิยมในสมัยนั้น ขณะเสด็จแวะพักผ่อนพระอิริยาบถใต้ต้นสาละ ณ สวนลุมพินีวัน พระนางก็ได้ประสูติพระโอรส ณ ใต้ต้นสาละนั้น ซึ่งตรงกับวันเพ็ญ เดือน ๖ ก่อนพุทธศักราช ๘๐ ปี ครั้นพระกุมารประสูติได้ ๕ วัน ก็ได้รับการถวายพระนามว่า "สิทธัตถะ"

๒. เป็นวันที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้อนุตตรสัมโพธิญาณ การตรัส อริยสัจสี่ คือของจริงอันประเสริฐ ๔ ประการของพระพุทธเจ้าเป็น การตรัสรู้อันยอดเยี่ยม ไม่มีผู้เสมอเหมือน วันตรัสของพระพุทธเจ้า จึงจัดเป็นวันสำคัญ เพราะเป็นวันที่ให้เกิดมีพระพุทธเจ้าขึ้นในโลก ชาวพุทธทั่วไป จึงเรียกวັນวิสาขบูชาว่า วันพระพุทธ (เจ้า) อันมี ประวัติน่าพระมหาบุรุษทรงบำเพ็ญเพียรต่อไป ที่ใต้ต้นพระศรีมหา โภธิ์นั้น ทรงเริ่มบำเพ็ญสมาธิให้เกิดในพระทัย เรียกว่าการเข้า "ฌาน" เพื่อให้บรรลุ "ญาณ" จนเวลาผ่านไปจนถึง ...

ยามต้น : ทรงบรรลุ "ปุพเพนิวาสานุติญาณ " คือทรงระลึก ชาติในอดีตทั้งของตนเองและผู้อื่น

ยามสอง : ทรงบรรลุ "จุตูปปาตญาณ " คือการรู้แจ้งการเกิด

บทสวดมนต์

และดับของสรรพสัตว์ทั้งหลาย

ยามสาม : ทรงบรรลु "อาสวัภยญาณ" คือรู้วิธีการกำจัดกิเลสด้วย
อริยสัจ ๔ (ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค) ได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัม
พุทธเจ้า ในคืนวันเพ็ญเดือน ๖ ซึ่งขณะนั้นพระพุทธรองค์มี
พระชนมายุได้ ๓๕ พรรษา

๓. วันที่พระพุทธเจ้าเสด็จเข้าสู่ปรินิพพาน (ดับสังขารไม่
กลับมาเกิดสร้างชาติ สร้างภพอีกต่อไป) การปรินิพพานของ
พระพุทธเจ้า ก็ถือเป็นวันสำคัญของชาวพุทธทั่วโลกเพราะชาวพุทธ
ทั่วโลกได้สูญเสียดวงประทีปของโลก เป็นการสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่
และครั้งสำคัญชาวพุทธทั่วไปมีความเศร้าสลดเสียใจและอาลัยสุดจะ
พรรณนา อันมีประวัติว่าเมื่อพระพุทธองค์ได้ตรัสรู้และแสดงธรรม
มาเป็นเวลานานถึง ๔๕ ปี ซึ่งมีพระชนมายุได้ ๘๐ พรรษา ได้
ประทับจำพรรษา ณ เวฬุคาม ใกล้เมืองเวสาลี แคว้นวัชชี ใน
ระหว่างนั้นทรประชวรอย่างหนัก ครั้นเมื่อถึงวันเพ็ญเดือน ๖ พระ
พุทธองค์กับพระภิกษุสงฆ์ทั้งหลาย ก็ไปรับภัตตาหารบิณฑบาตที่
บ้านนายจุนทะ ตามคำกราบทูลนิมนต์ พระองค์เสวยสุกรมัททวะที่
นายจุนทะตั้งใจทำถวาย ก็เกิดอาพาธลง แต่ทรงอดกลั้นมุ่งเสด็จไป

บทสวดมนต์

ยังเมืองกุสินารา ประทับ ณ ป่าสาละ เพื่อเสด็จดับขันธปรินิพพาน ในราตรีนั้น ได้มีปริพาชกผู้หนึ่ง ชื่อสุภทัตตะขอเข้าเฝ้า และได้อุปสมบทเป็นพระพุทธรสาวกองค์สุดท้าย เมื่อถึงยามสุดท้ายของคืนนั้น พระพุทธองค์ก็ทรงประทานปัจฉิมโอวาทว่า " ดูก่อนภิกษุทั้งหลายอันว่าสังขารทั้งหลายย่อมมีความเสื่อมสลายไปเป็นธรรมดา ท่านทั้งหลายจงยังกิจทั้งปวงอันเป็นประโยชน์ของตนและประโยชน์ของผู้อื่นให้บริบูรณ์ด้วยความไม่ประมาทเถิด " หลังจากนั้นก็เสด็จเข้าดับขันธปรินิพพาน ในราตรีเพ็ญเดือน ๖ นั้น

พุทธกิจ ๕ ประการ

๑. ตอนเช้า เสด็จออกบิณฑบาตโปรดสัตว์ คือเสด็จไปโปรดจริงเพราะทรงพิจารณาเห็นตอนจวนสว่างแล้วว่า วันนี้มีใครบ้างที่ควรไปโปรดทรงสนทนาหรือแสดงธรรมให้ละความเห็นผิดบ้าง ทรงส่งเสริมผู้ปฏิบัติชอบอยู่ แล้วให้ปฏิเสธชอบบ้าง เป็นต้น

๒. ตอนบ่าย ทรงแสดงธรรมเทศนาแก่ประชาชนที่มาเฝ้า ณ ที่ประทับ ซึ่งปรากฏว่าไม่ว่าพระองค์จะประทับ อยู่ที่ใด

บทสวดมนต์

ประชาชนทุกหมู่เหล่าตลอดถึง ผู้ปกครอง นครแคว้นจะชวนกัน
มาเฝ้าเพื่อสดับตบพระธรรมเทศนา ทุกวันมิได้ขาด

๓. ตอนเย็น ทรงแสดงโอวาทแก่ภิกษุสงฆ์ทั้งมวลที่อยู่ประจำ
ณ สถานที่นั้นบางวันก็มีภิกษุจากที่อื่นมาสมทบ ด้วยเป็นจำนวน
มาก

๔. ตอนเที่ยงคืน ทรงแก้ปัญหาคหรือตอบปัญหาเทวดา
หมายถึง เทพพวกต่าง ๆ หรือกษัตริย์ซึ่งเป็นสมมติเทพ ผู้สงสัยใน
ปัญหาและปัญหาธรรม

๕. ตอนเข้ามืด จนสว่างทรงพิจารณาสัตว์โลกที่มีอุปนิสัย
ที่พระองค์จะเสด็จไปโปรดได้แล้วเสด็จไปโปรดโดยการไปบิณฑบาต
ดังกล่าวแล้วในข้อ ๑ โดยนัยดังกล่าวมานี้พระพุทธองค์ทรงมีเวลา
ว่าอยู่เพียงเล็กน้อยตอนเช้าหลังเสวยอาหารเช้าแล้วแต่ก็เป็นเวลา
ที่ต้องทรงต้อนรับอาคันตุกะ ผู้มาเยือนอยู่เนือง ๆ เสวยน้อย
บรรทมน้อย แต่ทรงบำเพ็ญพุทธกิจมาก ตลอดเวลา ๔๕ พรรษา
นั่นเองประชาชนชาวโลกระลึกถึงพระคุณ ของพระองค์ดังกล่าวมา
โดยย่อนี้จึงถือเอาวันประสูติตรัสรู้และปรินิพพานของพระองค์

บทสวดมนต์

เป็นวันสำคัญ จัดพิธีวิสาขบูชาขึ้นในทุกประเทศที่นับถือพระพุทธศาสนา ธรรมเนียมการปฏิบัติในวันวิสาขบูชาเมื่อวิสาขบูชาเวียนมาถึงในรอบปี พุทธศาสนิกชนไม่ว่าจะเป็นบรรพชิต (พระสงฆ์ สามเณร) หรือ ขรवास (ผู้ครองเรือน) ทั่วไปจะร่วมกันประกอบพิธีเป็นการพิเศษทำการสักการบูชาเพื่อน้อมรำลึกถึงพระกรุณา พระปัญญาคุณ และพระวิสุทธิคุณของพระพุทธเจ้าผู้เป็นดวงประทีปโลก เมื่อวันวิสาขบูชา ซึ่งตรงในวันเดียวกันได้เวียนมาบรรจบอีกครั้งหนึ่งในรอบปี คือเวียนมาบรรจบในวันเพ็ญวิสาขบูชา กลางเดือน 6 ประมาณเดือนพฤษภาคม หรือ มิถุนายนของไทยเรา ชาวพุทธทั่วโลก จึงประกอบพิธีสักการบูชา การประกอบพิธีในวันวิสาขบูชา แบ่งออกเป็น ๓ พิธี คือ

๑. พิธีหลวง (พระราชพิธี)
๒. พิธีราษฎร์ (พิธีของประชาชนทั่วไป)
๓. พิธีของพระสงฆ์ (คือพิธีที่พระสงฆ์ประกอบศาสนกิจเนื่องในวันสำคัญวันนี้)

การประกอบพิธีและบทสวดมนต์ในวันวิสาขบูชา

บทสวดมนต์

ก็ปฏิบัติเช่นเดียวกับการประกอบพิธีในวันมาฆบูชา

ที่มา :

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). *วันวิสาขบูชา*.

สืบค้น ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔,

จาก <https://www.onab.go.th/th/content/category/detail/id/73/iid/3401>

บรรณานุกรม

จ. เปรียญ. (๒๕๑๘). *ประเพณีและพิธีมงคลไทย*. กรุงเทพฯ ๙.

ธรรมบรรณาการ.

สมปราชญ์ อัมมะพันธ์. (๒๕๓๖). *ประเพณีและพิธีกรรมใน*

วรรณคดี. กรุงเทพฯ ๙. โอ. เอส. พรินติ้ง เฮ้า.

สุเมธ เมธาวิทยกุล. (๒๕๓๒). *สังกัปพิธีกรรม*. กรุงเทพฯ๙.

พรินติ้ง เฮ้า.

แสงฉาย อนงคาราม. (ม.ป.ป.). *อานิสงค์จากพระไตรปิฎก*.

บทสวดมนต์

กรุงเทพฯ ฯ ส. ธรรมภาณี.

ประพันธ์ กุลวิจิตรชัย. (ม.ป.ป.). *เทศกาลและพิธีกรรมทางพุทธ*

ศาสนา. กรุงเทพฯ ฯ คณะมนุษยศาสตร์ ม.มจร.

บทสวดมนต์

วันวิสาขบูชา

วันวิสาขบูชา เป็นวันที่สมเด็จพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพานซึ่งเกิดขึ้นในวันและเดือนเดียวกัน คือในวันเพ็ญ (ขึ้น ๑๕ ค่ำ) เดือนหกหรือเดือนเวสาขะพระจันทร์ เสวยวิสาขฤกษ์เหตุการณ์ดังกล่าวนี้ได้เกิดขึ้นเมื่อกว่า สองพันห้าร้อยปีมาแล้วในห้วงระยะเวลาที่ต่างกันคือ

ครั้งแรก เมื่อพระพุทธเจ้าประสูติเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ โอรสพระเจ้าสุทโธทนะและพระนางสิริมหามายาแห่งกรุงกบิลพัสดุ์ โดยประสูติที่ป่าลุมพินีวัน ณ เขตแดนรอยต่อระหว่างกรุงกบิลพัสดุ์ ของ ฝ่าย พระราชบิดา กับ กรุงเทวทหะ ของ ฝ่าย พระราชมารดา

ครั้งที่สอง เกิดเมื่อเจ้าชายสิทธัตถะ ออกทรงผนวชได้ ๖ ปี พระชนมายุ ๓๕ พรรษา ได้ตรัสรู้พระอนุตรสัมมาสัมโพธิญาณ เป็น อรหันตพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ณ ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา ประเทศ มครปัจจุบันคือที่ตั้งพุทธคยา

บทสวดมนต์

ครั้งที่สาม เกิดเมื่อพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า เสด็จดับ
ขันธ ประนิพพาน เมื่อพระชนมายุ ๘๐ พรรษา ณ เมืองกุสินารา

เหตุการณ์สำคัญทั้งสามประการนี้ เกิดขึ้นในวันและเดือน
เดียวกัน ทางจันทรคติ ซึ่งนับวันขึ้นแรม ตามวิถีการโคจรของดวง
จันทร์ เป็นหลักในการกำหนดวัน เดือนและปีซึ่งยังคงใช้กันมาอยู่
จนถึงทุกวันนี้ ควบคู่กันไปกับการกำหนดวัน เดือน และปีทางสุริ
ยคติ ซึ่งเป็นไปตามวิถีการโคจรของดวงอาทิตย์ นับเป็นเรื่อง
อัศจรรย์ซึ่งยังไม่เคยมีการประจวบกันเช่นนี้แก่ผู้หนึ่งผู้ใด และ
เหตุการณ์หนึ่งเหตุการณ์ใดมาก่อนจนตราบเท่าปัจจุบันแต่ความ
อัศจรรย์ดังกล่าว ก็ยังไม่เทียบเท่ากับการอุบัติของพระอรหันต
สัมมาสัมพุทธเจ้าขึ้นมาในโลก และได้ทรงประดิษฐาน
พระพุทธศาสนาเพื่ออนุเคราะห์ให้โลกให้เกิดประโยชน์สุขแก่มนุษยชาติ
และสัตว์โลกทั้งมวลวันวิสาขบูชาจึงนับว่าเป็นวันสำคัญสูงสุดใน
พระพุทธศาสนา เป็นวันที่ก่อให้เกิดพระพุทธเจ้า ผู้ตรัสรู้พระธรรม
และนำมาสั่งสอนแก่สรรพสัตว์ และพระสงฆ์สาวกผู้สืบพระศาสนา
ต่อมาจนถึงปัจจุบัน

บทสวดมนต์

ในวันนี้พุทธศาสนิกชนต่างพากันน้อมระลึกถึงพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์ ด้วยการไปชุมนุมตามพระอารามต่าง ๆ เพื่อกระทำการบูชาบูชาปุษนียวัตถุอัน ได้แก่ พระธาตุเจดีย์หรือพระพุทธ ปฐมมา ที่เป็นพระประธานในพระอุโบสถอย่างใดอย่างหนึ่ง ด้วย เครื่องบูชาที่มีดอกไม้ ธูปเทียน เป็นต้น เริ่มด้วยการสรรเสริญคุณ พระรัตนตรัย ด้วยบทสวดมนตร์ตามลำดับดังนี้คือ

บทสรรเสริญ พระพุทธคุณ ด้วยบท

" อิติปิโสภควา อรหังสัมมาสัมพุทธโร...พุทธโรภควาติ "

บทสรรเสริญ พระธรรมคุณ ด้วยบท

" สวากขาโต ภควตาธัมโม...วิญญูหิติ "

บทสรรเสริญ พระสังฆคุณ ด้วยบท

" สุปฏิปันโน ภควโตสาวกสังโฆ...โลกัสสาติ "

บทสวดมนต์

จากนั้นก็จะทำ ประทักษิณ หรือที่เรียกว่า เวียนเทียน รอบพระธาตุเจดีย์ หรือพระพุทธรูปปฏิมาในพระอุโบสถ ด้วยการเดินเวียนขวาสามรอบ รอบแรกจะสวดบทสรรเสริญ พระพุทธคุณ รอบที่สองจะสวดบทสรรเสริญพระธรรมคุณ และรอบที่สามสวดบทสรรเสริญพระสังฆคุณ เมื่อครบ ๓ รอบแล้ว จึงนำดอกไม้ รูป เทียน ไปบูชาพระธาตุเจดีย์ หรือพระพุทธรูป ในพระอุโบสถ ณ ที่บูชาอันควรเป็นอันเสร็จพิธีเวียนเทียนจากนั้นก็จะมี การแสดงพระธรรมเทศนาใน พระอุโบสถ ซึ่งปกติจะมีเทศน์ ปฐมสมโพธิ ซึ่งเป็นเรื่องพระพุทธประวัติตั้งแต่ประสูติ ตรัสรู้ และ ปรีนิพพาน พิธีเริ่มตั้งแต่ประชุมฟังพระทำวัตรสวดมนต์แล้ว จึงฟังเทศน์ซึ่งจะมีไปตลอดรุ่ง วันวิสาขบูชาจึงเป็นวันที่พุทธศาสนิกชน ได้บำเพ็ญประโยชน์ตน และสืบต่อพระพุทธศาสนา ให้ดำรงคงอยู่อย่างถูกต้องตรงทาง เพื่อประโยชน์สุขของตนและ ของผู้อื่นตลอดช่วงกาลนานที่เราเรียกว่าวันวิสาขบูชา นั้น เพราะเป็น วันตรงกับวันเพ็ญ (วันกลางเดือนพระจันทร์เต็มดวง) เดือนวิสาขบูชาซึ่งตรงกับเดือน ๖ ของไทย วันกลางเดือน ๖ เป็น

บทสวดมนต์

วันที่พระจันทร์เสวยวิสาขฤกษ์ถ้าเป็นปี ที่มีอธิกมาส คือมีเดือน ๘ สองหน ก็เลื่อนไปเป็นวันเพ็ญ (วันกลางเดือน) เดือน ๗

วันวิสาขบูชาเป็นวันที่พุทธศาสนิกชนทั้งหลายถือเอาความอัศจรรย์ ๓ ประการที่เกิดขึ้นในวาระ เดียวกัน แต่ละประการได้เกิดขึ้นในโอกาสต่างกัน เป็นหลักการใหญ่เมื่อวันเช่นนี้เวียนมาถึงรอบปีพุทธศาสนิกชนจึงประกอบพิธีสักการะบูชาเป็นการยิ่งใหญ่ ความอัศจรรย์ทั้ง ๓ ประการที่เกิดใน วันวิสาขบูชา ได้แก่

๑. เป็นวันที่พระพุทธเจ้าประสูติ พระพุทธเจ้าพระมหาบุรุษของโลก ทรงเป็นเอกอัครบุรุษประสูติมาในโลกเพื่อบำเพ็ญประโยชน์สุขและเกื้อกูลแก่ปวงชนเป็นจำนวนมาก พระพุทธเจ้าประสูติมาเป็นแสงสว่างเป็นดวงประทีปของโลก ในทางเผยแผ่สังฆธรรมเพื่อความสงบร่มเย็นของชาวโลก พระพุทธเจ้าประสูติขึ้นมาเพื่ออนุเคราะห์ชาวโลกเพื่อบำเพ็ญประโยชน์เกื้อกูลและความสุขสงบของเทวดาและมนุษย์ทั่วไป อันมีประวัติว่า

เมื่อพระนางสิริมหามายา พระมเหสีของพระเจ้าสุทโธทนะ แห่งกรุงกบิลพัสดุ์ ทรงพระครรภ์แก่จวนจะประสูติ พระนางได้รับพระบรมราชานุญาต จากพระสวามี ให้แปรพระราชฐาน

บทสวดมนต์

ไปประทับ ณ กรุงเทวทหะ ซึ่งเป็นพระนครเดิมของพระนาง เพื่อประสูติในตระกูลของพระนางตามประเพณีนิยมในสมัยนั้น ขณะเสด็จแวะพักผ่อนพระอิริยาบถใต้ต้นสาละ ณ สวนลุมพินีวัน พระนางก็ได้ประสูติพระโอรส ณ ใต้ต้นสาละนั้น ซึ่งตรงกับวันเพ็ญ เดือน ๖ ก่อนพุทธศักราช ๘๐ ปี ครั้นพระกุมารประสูติได้ ๕ วัน ก็ได้รับการถวายพระนามว่า "สิทธัตถะ"

๒. เป็นวันที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้อนุตตรสัมโพธิญาณ การตรัส อริยสัจสี่ คือของจริงอันประเสริฐ ๔ ประการของพระพุทธเจ้าเป็น การตรัสรู้อันยอดเยี่ยม ไม่มีผู้เสมอเหมือน วันตรัสของพระพุทธเจ้า จึงจัดเป็นวันสำคัญ เพราะเป็นวันที่ให้เกิดมีพระพุทธเจ้าขึ้นในโลก ชาวพุทธทั่วไป จึงเรียกวັນวิสาขบูชาว่า วันพระพุทธ (เจ้า) อันมี ประวัติน่าพระมหาบุรุษทรงบำเพ็ญเพียรต่อไป ที่ใต้ต้นพระศรีมหา โภธินั้น ทรงเริ่มบำเพ็ญสมาธิให้เกิดในพระทัย เรียกว่าการเข้า "ฌาน" เพื่อให้บรรลุ "ญาณ" จนเวลาผ่านไปจนถึง ...

ยามต้น : ทรงบรรลุ "ปุพเพนิวาสานุติญาณ" คือทรงระลึก ชาติในอดีตทั้งของตนเองและผู้อื่น

ยามสอง : ทรงบรรลุ "จุตูปปาตญาณ" คือการรู้แจ้งการเกิด

บทสวดมนต์

และดับของสรรพสัตว์ทั้งหลาย

ยามสาม : ทรงบรรลु "อาสวัภยญาณ" คือรู้วิธีกำจัดกิเลสด้วย
อริยสัจ ๔ (ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค) ได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัม
พุทธเจ้า ในคืนวันเพ็ญเดือน ๖ ซึ่งขณะนั้นพระพุทธรองค์มี
พระชนมายุได้ ๓๕ พรรษา

๓. วันที่พระพุทธเจ้าเสด็จเข้าสู่ปรินิพพาน (ดับสังขารไม่
กลับมาเกิดสร้างชาติ สร้างภพอีกต่อไป) การปรินิพพานของ
พระพุทธเจ้า ก็ถือเป็นวันสำคัญของชาวพุทธทั่วโลกเพราะชาวพุทธ
ทั่วโลกได้สูญเสียดวงประทีปของโลก เป็นการสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่
และครั้งสำคัญชาวพุทธทั่วไปมีความเศร้าสลดเสียใจและอาลัยสุดจะ
พรรณนา อันมีประวัติว่าเมื่อพระพุทธองค์ได้ตรัสรู้และแสดงธรรม
มาเป็นเวลานานถึง ๔๕ ปี ซึ่งมีพระชนมายุได้ ๘๐ พรรษา ได้
ประทับจำพรรษา ณ เวฬุคาม ใกล้เมืองเวสาลี แคว้นวัชชี ใน
ระหว่างนั้นทรประชวรอย่างหนัก ครั้นเมื่อถึงวันเพ็ญเดือน ๖ พระ
พุทธองค์กับพระภิกษุสงฆ์ทั้งหลาย ก็ไปรับภัตตาหารบิณฑบาตที่
บ้านนายจุนทะ ตามคำกราบทูลนิมนต์ พระองค์เสวยสุกรมัททวะที่
นายจุนทะตั้งใจทำถวาย ก็เกิดอาพาธลง แต่ทรงอดกลั้นมุ่งเสด็จไป

บทสวดมนต์

ยังเมืองกุสินารา ประทับ ณ ป่าสาละ เพื่อเสด็จดับขันธปรินิพพาน ในราตรีนั้น ได้มีปริพาชกผู้หนึ่ง ชื่อสุภัททะขอเข้าเฝ้า และได้อุปสมบทเป็นพระพุทธรสาวกองค์สุดท้าย เมื่อถึงยามสุดท้ายของคืนนั้น พระพุทธองค์ก็ทรงประทานปัจฉิมโอวาทว่า " ดูก่อนภิกษุทั้งหลายอันว่าสังขารทั้งหลายย่อมมีความเสื่อมสลายไปเป็นธรรมดา ท่านทั้งหลายจงยังกิจทั้งปวงอันเป็นประโยชน์ของตนและประโยชน์ของผู้อื่นให้บริบูรณ์ด้วยความไม่ประมาทเถิด " หลังจากนั้นก็เสด็จเข้าดับขันธปรินิพพาน ในราตรีเพ็ญเดือน ๖ นั้น

พุทธกิจ ๕ ประการ

๑. ตอนเช้า เสด็จออกบิณฑบาตโปรดสัตว์ คือเสด็จไปโปรดจริงเพราะทรงพิจารณาเห็นตอนจวนสว่างแล้วว่า วันนี้มีใครบ้างที่ควรไปโปรดทรงสนทนาหรือแสดงธรรมให้ละความเห็นผิดบ้าง ทรงส่งเสริมผู้ปฏิบัติชอบอยู่ แล้วให้ปฏิเสธชอบบ้าง เป็นต้น

๒. ตอนบ่าย ทรงแสดงธรรมเทศนาแก่ประชาชนที่มาเฝ้า ณ ที่ประทับ ซึ่งปรากฏว่าไม่ว่าพระองค์จะประทับ อยู่ที่ใด

บทสวดมนต์

ประชาชนทุกหมู่เหล่าตลอดถึง ผู้ปกครอง นครแคว้นจะชวนกัน
มาเฝ้าเพื่อสดับตบพระธรรมเทศนา ทุกวันมิได้ขาด

๓. ตอนเย็น ทรงแสดงโอวาทแก่ภิกษุสงฆ์ทั้งมวลที่อยู่ประจำ
ณ สถานที่นั้นบางวันก็มีภิกษุจากที่อื่นมาสมทบ ด้วยเป็นจำนวน
มาก

๔. ตอนเที่ยงคืน ทรงแก้ปัญหาคหรือตอบปัญหาเทวดา
หมายถึง เทพพวกต่าง ๆ หรือกษัตริย์ซึ่งเป็นสมมติเทพ ผู้สงสัยใน
ปัญหาและปัญหาธรรม

๕. ตอนเข้ามืด จนสว่างทรงพิจารณาสัตว์โลกที่มีอุปนิสัย
ที่พระองค์จะเสด็จไปโปรดได้แล้วเสด็จไปโปรดโดยการไปบิณฑบาต
ดังกล่าวแล้วในข้อ ๑ โดยนัยดังกล่าวมานี้พระพุทธองค์ทรงมีเวลา
ว่าอยู่เพียงเล็กน้อยตอนเช้าหลังเสวยอาหารเช้าแล้วแต่ก็เป็นเวลา
ที่ต้องทรงต้อนรับอาคันตุกะ ผู้มาเยือนอยู่เนือง ๆ เสวยน้อย
บรรทมน้อย แต่ทรงบำเพ็ญพุทธกิจมาก ตลอดเวลา ๔๕ พรรษา
นั่นเองประชาชนชาวโลกระลึกถึงพระคุณ ของพระองค์ดังกล่าวมา
โดยย่อนี้จึงถือเอาวันประสูติตรัสรู้และปรินิพพานของพระองค์

บทสวดมนต์

เป็นวันสำคัญ จัดพิธีวิสาขบูชาขึ้นในทุกประเทศที่นับถือพระพุทธศาสนา ธรรมเนียมการปฏิบัติในวันวิสาขบูชาเมื่อวิสาขบูชาเวียนมาถึงในรอบปี พุทธศาสนิกชนไม่ว่าจะเป็นบรรพชิต (พระสงฆ์ สามเณร) หรือ ขรवास (ผู้ครองเรือน) ทั่วไปจะร่วมกันประกอบพิธีเป็นการพิเศษทำการสักการบูชาเพื่อน้อมรำลึกถึงพระกรุณา พระปัญญาคุณ และพระวิสุทธิคุณของพระพุทธเจ้าผู้เป็นดวงประทีปโลก เมื่อวันวิสาขบูชา ซึ่งตรงในวันเดียวกันได้เวียนมาบรรจบอีกครั้งหนึ่งในรอบปี คือเวียนมาบรรจบในวันเพ็ญวิสาขบูชา กลางเดือน 6 ประมาณเดือนพฤษภาคม หรือ มิถุนายนของไทยเรา ชาวพุทธทั่วโลก จึงประกอบพิธีสักการบูชา การประกอบพิธีในวันวิสาขบูชา แบ่งออกเป็น ๓ พิธี คือ

๑. พิธีหลวง (พระราชพิธี)
๒. พิธีราษฎร์ (พิธีของประชาชนทั่วไป)
๓. พิธีของพระสงฆ์ (คือพิธีที่พระสงฆ์ประกอบศาสนกิจเนื่องในวันสำคัญวันนี้)

การประกอบพิธีและบทสวดมนต์ในวันวิสาขบูชา

บทสวดมนต์

ก็ปฏิบัติเช่นเดียวกับการประกอบพิธีในวันมาฆบูชา

ที่มา :

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). *วันวิสาขบูชา*.

สืบค้น ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔,

จาก <https://www.onab.go.th/th/content/category/detail/id/73/iid/3401>

บรรณานุกรม

จ. เปรียญ. (๒๕๑๘). *ประเพณีและพิธีมงคลไทย*. กรุงเทพฯ ๙.

ธรรมบรรณาการ.

สมปราชญ์ อัมมะพันธ์. (๒๕๓๖). *ประเพณีและพิธีกรรมใน*

วรรณคดี. กรุงเทพฯ ๙. โอ. เอส. พรินติ้ง เฮ้า.

สุเมธ เมธาวิทยกุล. (๒๕๓๒). *สังกัปพิธีกรรม*. กรุงเทพฯ๙.

พรินติ้ง เฮ้า.

แสงฉาย อนงคาราม. (ม.ป.ป.). *อานิสงค์จากพระไตรปิฎก*.

บทสวดมนต์

กรุงเทพฯ ฯ ส. ธรรมภาณี.

ประพันธ์ กุลวิจิตรชัย. (ม.ป.ป.). *เทศกาลและพิธีกรรมทางพุทธ*

ศาสนา. กรุงเทพฯ ฯ คณะมนุษยศาสตร์ ม.มจร.

บทสวดมนต์

นมัสการพระรัตนตรัย (นะโม 3 จบ)

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทธัสสะ (๓ จบ)

ขอขมาพระรัตนตรัย (วันทามิฯ)

วันทามิ พุทธัง, สัพพัง เม โทสัง, ขะมะเถ เม ภาันเต

วันทามิ ธัมมัง, สัพพัง เม โทสัง, ขะมะเถ เม ภาันเต

วันทามิ สังฆัง, สัพพัง เม โทสัง, ขะมะเถ เม ภาันเต

ไตรสรณคมน์ (พุทธีง สะระนัง คัจฉามิ ฯ)

พุทธีง สะระนัง คัจฉามิ

ธัมมัง สะระนัง คัจฉามิ

สังฆัง สะระนัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ พุทธีง สะระนัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ ธัมมัง สะระนัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ สังฆัง สะระนัง คัจฉามิ

ตะติยัมปิ พุทธีง สะระนัง คัจฉามิ

ตะติยัมปิ ธัมมัง สะระนัง คัจฉามิ

ตะติยัมปิ สังฆัง สะระนัง คัจฉามิ

บทสวดมนต์

พุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ พาหุงมหากการุณีโกฯ

บูชาพระรัตนตรัย (อิมิณา)

อิมิณา สักการणे พุทเธ อภิปูชยามิ

อิมิณา สักการणे ธัมมัง อภิปูชยามิ

อิมิณา สักการणे สังฆัง อภิปูชยามิ

บทกราบพระรัตนตรัย (อะระหังสัมมาฯ)

อะระหัง สัมมาสัมพุทธโธ ภาคะวา พุทเธ ภาคะวันตัง อภิวาเทมิ (กราบ)

สะหวกขาโต ภาคะวะตา ธัมโม ธัมมัง นะมัสสามิ (กราบ)

สุปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ สังฆัง นะมามิ (กราบ)

มาตา ปิตุ คุณัง อะหัง วันทามิ (กราบ)

ครุอุปัชฌาย์ อจาริยะ คุณัง อะหัง วันทามิ (กราบ)

บทสวดมนต์

ถวายพรพระ (อิติปิโส) พุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ

อิติปิ โส ภะคะวา อะระหัง สัมมา สัมพุทโธ วิชชาจะ
ระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ
สัตถา เทวะมะนุสสานัง พุทโธ ภะคะวาติฯ

สะวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม สันทิฏฐิโก อกาลิโก
เอหิภัสสิโก โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิติฯ

สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ อุชุปะฏิปันโน
ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ญายะปะฏิปันโน ภะคะวะโต
สาวะกะสังโฆ สามีจิปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ ยะทิทัง
จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา เอสะ ภะคะวะโต
สาวะกะสังโฆ อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเนยโย อัญชะลีกะระณี
โย อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติฯ

บทสวดมนต์

ชัยมงคลคาถา (พาหุงฯ) สวดให้ตัวเอง "เม"
ให้ผู้อื่นเปลี่ยน จาก "เม" เป็น "เต"

(๑) พาหุงสะหัส สมะภิณีมิตะสาวุธันตัง
ครีเมขะลัง อุทิตะโฆ ระสะเสนะมารัง
ทานาทิธัมมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภาวะตุ เต(เม) ชะยะมังคะลานิ

(๒) มารธาติเร กะมะภियุชฌิตะสัพพะรัตติง
โฆรัมปะนาฬะวะกะมักขะมะถัทธะยักขัง
ขันตีสุทนต์ะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภาวะตุ เต(เม) ชะยะมังคะลานิ

(๓) นาฬาคิริง คะชะวะรัง อะติมัตตะภูตัง
ทาวักคิจักกะมะสะนีวะ สุทธารุณันตัง
เมตตัมพุเสกะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภาวะตุ เต(เม) ชะยะมังคะลานิ

บทสวดมนต์

(๔) อุกขิตตะปัจฉิมะมติหัตถะสุทธารุณันตัง
ธาวันติโยชะนะปะถังคูลิมาละวันตัง
อิทธิภิสังปะตะมะโน ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภาวะตุ เต(เม) ชะยะมังคะลานิ

(๕) กัตตะวานะ กัฏฐะมุทะรัง อิวะ คัมภินียา
จิณฺญาเยะ ทุฏฐะวะจะนัง ชะยะกายะมัชฌเณ
สันเตนะ โสมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภาวะตุ เต(เม) ชะยะมังคะลานิ

(๖) สัจจัง วิहाเยะ มะติสัจจะกาว่าทะเกตุง
วาทาภิโรปีตะมะนัง อะติอันธะภูตัง
ปัญญาปะทีปะชะลิตโต ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภาวะตุ เต(เม) ชะยะมังคะลานิ

บทสวดมนต์

(๗) นันทโศภนันทะภุชชะคัง วิพุธัง มะหิทธิง
ปุตเตนะ เถระภุชชะเคนนะ ทะมาปะยัณโต
อิทธิปะเทสะวิธินา ชิตะวา มุณินโท
ตันเตชะสา ภาวะตุ เต(เม) ชะยะมังคะลานิ

(๘) ทุคคาหะทิจฉฐิภุชชะเคนนะ สุกัฏฐะหัตถัง
พรหมัง วิสุทธิชุตติมิทธิพะกาภิธานัง
ญานาคะเทนะ วิธินา ชิตะวา มุณินโท
ตันเตชะสา ภาวะตุ เต(เม) ชะยะมังคะลานิ
เอตปิ พุทธะชะยะมังคะละอัชฐะคาถา โย
วาจะโน ทินะทีเน สระเต มะตันที
หิตวานะเนกะวิวิธานิ จุปัททะวานิ
โมกขัง สุขัง อะธิคะเมยยะ นะโร สะปัญโญ

บทสวดมนต์

ชัยปริตร (มหากาฯ) สวดให้ตัวเอง "เม" ให้ผู้อื่น เปลี่ยนจาก "เม" เป็น "เต"

มะหาการุณิโก นาโถ หิตายะ สัพพะปาณินัง ปุเรตวา ปาละมึ
สัพพา ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ โหตุ เต ชะยะมังคะ
ลังฯ

ชะยันทโต โพธิยา มุเล สักยานัง นันทิวัทธมะโน เอวัง ตวัง วิชะโย
โหหิ ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล อะปะราชิตะปัลลังเก สีเส ปะฐะวีโปกขะเร อะภิ
เสเก สัพพะ พุทธานัง อัคคัปปัตโต ปะโมหะติฯ สุนักขัตตัง สุมังคะลัง
สุปะภาตัง สุกุญฺฐิตัง สุขะโณ สุขุหุตโต จะ สุขิฏฺฐัง พรั้มหะจาริสุ ปะ
ทักขินฺง กายะกัมมัง วาจา กัมมัง ปะทักขินฺง ปะทักขินฺง มะโนกัมมัง
ปะณิธีเต ปะทักขินา ปะทักขินานิ กัตวานะ ละภันตัตถะ ปะทักขิเณฯ

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา สัพพะพุทธานุภา
เวนะ สะทา โสตถิ ภะวันตุ เต(เม)ฯ

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา สัพพะธัมมานุภา
เวนะ สะทา โสตถิ ภะวันตุ เต(เม)ฯ

ภะวะตุ สัพพะมังคะลัง รักขันตุ สัพพะเทวะตา สัพพะสังฆานุภา
เวนะ สะทา โสตถิ ภะวันตุ เต(เม)ฯ

บทสวดมนต์

อิติปิโส เท่าอายุ+1 (บทพุทธคุณบทเดียวสวดเท่าอายุ+1)

(ตัวอย่างเช่น ถ้าท่านอายุ ๓๕ ปี ท่านต้องสวด ๓๖ จบ)

อิติปิ โส ภาคะวา อะระหัง สัมมา สัมพุทโธ วิชชาจะระณะสัมปันโน
สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมะ
นุสสานัง พุทโธ ภาคะวาติฯ

แผ่เมตตา อุทิศส่วนกุศล

บทแผ่เมตตาให้สรรพสัตว์

สัพเพสัตว์ สัตว์ทั้งหลาย ที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น
อเวรา จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย
อัปยาปัชฌา จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้พยาบาทเบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย
อนิฆา จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้มีความทุกข์กายทุกข์ใจเลย
สุขีอัตตานิัง ปะริหะรันตุ จงมีความสุขกายสุขใจ รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเถิด

บทสวดมนต์

บทกรวดน้ำ (อุทิศส่วนกุศล)

อิหัง เม มาตาปิตุนัง โหตุ สุขิตา โหนตุ มาตาปิตะโร

(ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จ แก่มารดาบิดาของข้าพเจ้า
ขอให้มารดาบิดาของข้าพเจ้า จงมีความสุข)

อิหัง เม ญาตินัง โหตุ สุขิตา โหนตุ ญาตะโย

(ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จ แก่ญาติทั้งหลายของข้าพเจ้า
ขอให้ญาติทั้งหลายของข้าพเจ้า จงมีความสุข)

อิหัง เม ครูปัชฌายาจริยานัง โหตุ สุขิตา โหนตุ ครูปัชฌายาจริยา

(ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จ แก่ครูอุปัชฌาย์อาจารย์ของข้าพเจ้า
ขอให้ครูอุปัชฌาย์อาจารย์ของข้าพเจ้า จงมีความสุข)

อิหัง สัพพะ เทวานัง โหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพเทวา

(ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จ แก่เทวดาทั้งหลาย
ขอให้เทวดาทั้งหลาย จงมีความสุข)

บทสวดมนต์

อิหัง สัพพะ เปตานัง โหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพเปตา

(ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จ แก่เปรตทั้งหลาย
ขอให้เปรตทั้งหลาย จงมีความสุข)

อิหัง สัพพะ เวรีนัง โหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพเวรี

(ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จ แก่เจ้ากรรมนายเวรทั้งหลาย
ขอให้เจ้ากรรมนายเวรทั้งหลาย จงมีความสุข)

อิหัง สัพพะ สัตตานัง โหตุ สุขิตา โหนตุ สัพเพสัตตา

(ขอส่วนบุญนี้จงสำเร็จ แก่สัตว์ทั้งหลาย
ขอให้สัตว์ทั้งหลาย จงมีความสุข)

บทสวดมนต์

พระคาถาชินบัญชร

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ (๓ จบ)

(บทย่อ : ชินะปัญฺชระระประริตตัง มัง รักปะตุ สัพพะทา)

ปุตตะกาโมละภิปุตตัง

ธนะกาโมละภะระนัง

อัติถิกายะกายะญายะ

เทวานังปิยะตังสุตตะวา

อิติปิโสภะคะวา

ยะมะราชาโน

ท้าวเวสสุวัณเณมรณังสุขัง

อะระหังสุคะโต

นะโมพุทฺธายะ

ชะยาสะนากะตา พุทธา
จะตุสัจจาสะภัง ระสัง
ตังนหังกะราทะโย พุทธา
สัพเพ ปะติภุจฺจิตา มัยหัง
สีเส ปะติภุจฺจิตโต มัยหัง
สังฆะ ปะติภุจฺจิตโตมัยหัง
หะทะเย เม อะนุรุทโธ
โกณฑัญญะโย ปิภุจฺจิทา คัสสิมิง
ทักขิณะ สะวะเน มัยหัง
กัสสะโป จะ มะหานาโม
เกสสะโต ปิภุจฺจิทา คัสสิมิง
นิสินโน สิริสัมปันโน
กุมาระกัสสะโป เถโร

เชตตะวา มารัง สะวาหะนัง
เย ปิวิงสุ นะราสะภา
อัญญะวีสะติ นายะกา
มัตถะเก เต มุณิสสะรา
พุทฺธะ ธัมโม ทะวีโลจะเน
อุเร สัพพะคุณากะโร
สารีปุตโต จะทักขิณะ
โมคคัลลาโน จะ วามะเก
อาสุง อานันทะราหูโล
อุภาสุง วามะโสตะเก
สุริโย วะ ปะภังกะโร
โสภิตโต มุณีปุงคะโว
มะเหลสี จิตตะวาทะโก

บทสวดมนต์

พระคาถาชินบัญชร (ต่อ)

โส มัย्हัง วะทะเนนิจจัง
 ปุณฺณ อังคฺลิมาลो จะ
 เถรา ปญฺจะ อิเม ซาตา
 เสสาสีติ มหาเถรา
 เอเตสีติ มหาเถรา
 ชะลันตา สีละเต เชนะ
 ระตะนัง ปุระโต อาสี
 ระชคคัง ปัจฉะโต อาสี
 ขันระโมระปะริตตัญจะ
 อากาเส ฉะทะนัง อาสี
 ชินาอาณา วะระสังยุตฺตา
 วาตะปิตตาทิสัญชาตา
 อะเสสา วินะยัง ยันตุ
 วะสะโต เม สะกิจฺเจนะ
 ชินะปัญฺชะระมัชฌัมหิ
 สะทา ปาเลน ตุมัง สัพเพ
 อิจฺเจวะมันโต สุกฺคโต สุรักโข
 รัมมานุภาเวนะ ชิตาริสังโฆ

ปะติฏฐาสิ คุณากะโร
 อุปาสิ นันทะสีวะลี
 นะลาภฺย ติละกา มะมะ
 วิชิตา ชินะสาวะกา
 ชิตะวันโต ชิโนระสา
 อังคะมังคะสุ สันจฺจिता
 ทักขิเณ เมตตะสุตตะกัง
 วาเม อังคฺลิมาละกัง
 อาภานาภฺยิสฺสุตตะกัง
 เสสา ปากาละสันจฺจिता
 สัตตะปาการะลิงกะตา
 พาหิระชฌัตตูปัททะวา
 อะนันตะชินะเตชะสา
 สะทา สัมพุทฺธะปัญฺชะเร
 วิหะรันตัง มะฮีตะเล
 เต มหาปุริสาสะภา
 ชินานุภาเวนะ ชิตูปัททะโว
 สังฆานุภาเวนะ ชิตันตะรายโ

สัทธัมมานุภาวะปาสิโต จารามิ ชินะปัญฺชะเรติฯ

บทสวดมนต์

บทบวงสรวงและชุมนุมเทวดา

ปฐิมัญจะ ทิสัง ราชา รัตตะรัฎฐโฏ ปะสาสะติ คันธัพพานัง อาธิปะติ มะหาราชา ยะลัสสิ โส ปุตตปิ ตัสสะ พะหะโว อินทะนามา มะหัพพะลา อิทิมันโต ชุตติมันโต วัณณะวันโต ยะลัสสิโน โมทะมานา อังกุจันตุ ๕

ทักขิณัญจะ ทิสัง ราชา วิรุฬโห ตัปปะสาสะติ กุมภันทานัง อาธิปะติ มะหาราชา ยะลัสสิ โส ปุตตปิ ตัสสะ พะหะโว อินทะนามา มะหัพพะลา อิทิมันโต ชุตติมันโต วัณณะวันโต ยะลัสสิโน โมทะมานา อังกุจันตุ ๕

ปัจฉิมัญจะ ทิสัง ราชา วิรุปักโข ปะสาสะติ นาคานัง อาธิปะติ มะหาราชา ยะลัสสิ โส ปุตตปิ ตัสสะ พะหะโว อินทะนามา มะหัพพะลา อิทิมันโต ชุตติมันโต วัณณะวันโต ยะลัสสิโน โมทะมานา อังกุจันตุ ๕

อุตตะรัฎฐจะ ทิสัง ราชา กุเวโร ตัปปะสาสะติ ยักขานัง อาธิปะติ มะหาราชา ยะลัสสิ โส ปุตตปิ ตัสสะ พะหะโว อินทะนามา มะหัพพะลา อิทิมันโต ชุตติมันโต วัณณะวันโต ยะลัสสิโน โมทะมานา อังกุจันตุ ๕

ปฐิมะทิสัง รัตตะรัฎฐโฏ ทักขิณนะ วิรุฬพะโก ปัจฉิเมนะ วิรุปักโข กุเวโร อุตตะรัง ทิสัง จัตตารุ เต มะหาราชา สะมันตา จะตุโรทิสา ทัททลละมานาอังกุจันตุ ๕

ลัคเค กาเม จะ รูเป คิริสิขะระตะเกฏ จันตะลิกเข วิมานะ ทีเป รัฎฐเฏ จะ คาเม ตะรุวะนะคะหะเน เคหะวัตถุมหิ เขตเต ภูมมา จายันตุ เทวา ชะละละละวิสะเม ยักขะ คันธัพพะนาคา ติฏฐันตา สันติเก ยัง มุนิวะระวะจะนัง สาธะโว เม สุณันตุ,

ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา

ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา

บทสวดมนต์

สมาทานศีล ๕

นะโม ตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมา สัมพุทฺธัสสะ (๓ จบ)

พุทฺธัง สาระนัง คัจฉามิ

ธัมมัง สาระนัง คัจฉามิ

สังฆัง สาระนัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ พุทฺธัง สาระนัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ ธัมมัง สาระนัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ สังฆัง สาระนัง คัจฉามิ

ตะติยัมปิ พุทฺธัง สาระนัง คัจฉามิ

ตะติยัมปิ ธัมมัง สาระนัง คัจฉามิ

ตะติยัมปิ สังฆัง สาระนัง คัจฉามิ

๑. ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะหัง สะมาทิยามิ

๒. อทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะหัง สะมาทิยามิ

๓. กาเมสุ มิจฉาจारा เวระมะณี สิกขาปะหัง สะมาทิยามิ

๔. มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะหัง สะมาทิยามิ

๕. สุรา เมระยะมัชชะ ปะมาทัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะหังสะมาทิยามิ

อิมานิ ปัญจะสิกขา ปะทานิ สะมาทิยามิ (๓ จบ)

กราบ ๓ ครั้ง (ทำทุกวัน อย่างน้อยก่อนเข้านอน)

บทสวดมนต์

บทสวดมนต์ เวียนเทียนสำหรับวันพระใหญ่

ประเพณีการ “เวียนเทียน” นั้นมีจุดประสงค์เพื่อบูชาและระลึกถึง พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ โดยจะมีขึ้นใน วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา ซึ่งพุทธศาสนิกชนจะสวดบทบูชาพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ ในขณะที่เวียนเทียน

เวียนเทียนรอบรอบที่ ๑ บทสวดเพื่อระลึกถึงพระพุทธ

“อิติปิ โส ภาคะวา อะระหัง สัมมาสัมพุทธโธ วิชชาจะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู อะนุตตะโร ปุริสสะทัมมะสาระถิ สัตถา เทวะมนุสสานัง พุทโธ ภาคะวาติ”

เวียนเทียน รอบที่ ๒ บทสวดระลึกถึงพระธรรม

“สวากขาโต ภาคะวะตา ธัมโม สันทิฏฐิโก อะกาลิโก เอหิปัสสิโก โอปะนะยิโก ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูฮีติ”

เวียนเทียน รอบที่ 3 บทสวดระลึกถึงพระสงฆ์

“สุปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังฆเ อุชุปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังฆเ ญายะปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังฆเ สามีจิปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังฆเ ยะทิทัง จัตตาริ ปุริสะยุคานิ อัฏฐะ ปุริสะปุคคะลา เอสะ ภาคะวะโต สาวะกะสังฆเ อาหุเนยโย ปาหุเนยโย ทักขิเนยโย อัญชะลีกะระณีโย อะนุตตะรัง ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ”